

ТЕРМІНОЗНАВЧА КОНЦЕПЦІЯ І.Я. ФРАНКА

Герасимова М.А., гр. Б-13

Науковий керівник – доц. Сапожнікова Л.Я.

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Науковий стиль та його термінологія почали формуватися ще за часів давньої книжної української мови. Спираючись на досвід попередників, науковий стиль розбудовували видатні українці, серед яких чільне місце посідає І.Я. Франко. Відомо, що письменник був автором близько 20 спеціальних наукових праць, зокрема «Двоязичність і дволичність» (1905), «Літературна мова і діалекти» (1907), «Азбучна війна в Галичині 1859р.» (1913), «Із секретів поетичної творчості» (1898–1899), в яких серед інших розробляв питання термінознавчої концепції. Внесок І. Франка у розвиток та розбудову наукової термінології досліджено І. Кочан, М. Леоновою, Т. Панько, О. Сербенською, Б. Тихолозом. На підставі мовознавчих поглядів письменника Є. Регушевський зазначив, що він не лише своєю практичною діяльністю, але й цілою низкою теоретичних висловлювань сприяв становленню та утвердженню наукового стилю української мови, сприяв кристалізації української термінологічної лексики. На нашу думку, основні положення термінознавчої концепції І. Франка полягають у такому:

1. Мета ученого – «розширити обсяг знання, поглибити розуміння механізму, яким сплітаються і докопуються явища».
2. Завдання вченого – мінімізування впливу «побічних образів» і суб'єктивних асоціацій на логіку наукової аргументації, формування наукової термінології.
3. Наявність наукового визначення для терміна.
4. Неприпустимість невиправданого, неточного вживання терміна.
5. Пояснення значення термінів у наукових текстах.
6. Використання власне національних термінів і тільки в разі потреби – іншомовних.
7. Точний переклад запозичених термінів різних наукових галузей.
8. «Ясність і прецизія репродукованих ідей – се перша основа наукової здібності...» [Франко І. Я. Збір. тв.: У 50-ти т. К.: Наукова думка, 1986, т. 31, с. 65].

Таким чином, І. Франко як учений визначив найголовніші критерії терміна, відіграв важливу роль у виробленні термінологічних систем української мови, сприяв розбудові новітньої термінології та наукового стилю.